

Gjördu kvetti beinanvegin:

Fingu upp í 18 krónur fyri kilo

ÁKI BERTHOLDSEN

Tey, sum sendu fisk niður til Týsklands við Clare á fyrsta túrinum til Týsklands nú um vírkuskið, gjördu kvetti.

Leif, Høj, sum selur fisk í Týsklandi, sigur, at hann seldi tvær bingjur av óvirkadum kongafiski fyri eitt føroyskt virki og hann fekk heilt upp í 18 krónur fyri kilo.

Miðalprísurin var gott 16 krónur fyri kilo.

At prísurin var so góður í Týsklandi hetta vikuskiftið, hevði eisini sína ávirkan á rávurprísir í føroyum. Og tað kom skipinum væl við.

– Eg hevði boðað samstarvsfeløgum í Føroyum frá, hvønn prís teir kundu væntað sær í Týsklandi og so keyptu teir fisk eftir tí, sigur Leif Høj.

Hann sigur, at hetta førði við sær, at prísurin á kongafiski fór heilt upp í 10 krónur í seinastu viku, vanliga liggur hann um sjei, kanska átta krónur.

Er nógv hægri í meðal

Leif Høj sigur, at hóast prísurin í Týsklandi broytist nógv frá degi til dag, er hann í meðal væl hægri enn í Føroyum, hóast ymsar útreiðingar skulu frá.

Miðalprísurin á óvirkadum kongafiski er um 12 krónur fyri kilo í Týsklandi.

Hann sigur, at roknað skal við, at eini 7% skulu frá, umframt flutningin upp á umleið 1,50 fyri kilo.

– Hetta vil so aftur siga, at tá ið prísurin á rundum fiski er góður í Týsklandi, loysir tað seg betri at selja fiskin óvirkad, heldur enn at skera hann til flak.

– Prísurin á flaki liggur um 30 krónur. Tað gevur ikki grundarlag fyri hægri rávurprísi enn umleið sjei krónum.

– Tvs, at skal rávurprísurin ikki trýstast niður, ella flakaprísurin fer upp, er tað mangan undirskot at virka fiskin í Føroyum, heldur enn at útflyta hann óvirkad av landinum.

– Sjálvandi verður so tað arbeiðið minni á landi í Føroyum. Men hetta er mynstrið eisini ádrastaðir rundum okkum, at tað loysir seg

illa at skera flak í landi.

– Og hugsa vit um, at skipini skulu fáa so góðan prís sum gjørligt, so er tað heilt avgjørt ein góður handil at lata hann fara óvirkad.

Gera støðuna upp

Leif Høj sigur, at vit mugu gera upp við okkum sjálvum, hvat er meiri samfelagsgagnligt.

– Er tað meiri samfelagsgagnligt at útflyta eitt flak, sum gevur so lítlan prís, at tað antin trýstir rávurprísir niður í botn, ella krevur studning. Ella er tað meiri samfelagsgagnligt at útflyta ein rundan fisk, sum gevur so góðan prís seg, at tað eisini dregur rávurprísir fleiri krónur upp, spyr Leif Høj.

Hann sigur, at svarið er hvørki eitt ella annað. Svarid er, at viðhvørt skalt tú útflyta rundan fisk, viðhvørt flak.

– Men tað er nettupp hendan kombinationin, sum føroyingar ikki hava skilt, er neyðug fyri at fáa sum mestan prís alla tíðina. Íslendingar gera nógv burturúr at skifta ímillum.

– Men skalt tú vera førur fyri at sigga, og skilja ábendingarnar á marknaðinum, nyttar einki at sita á eini skrivstovu í Føroyum.

– Tað er alneyðugt at vera til staðar á marknaðinum.

– Men tað gera føroyingar alt ov lítið burturúr.

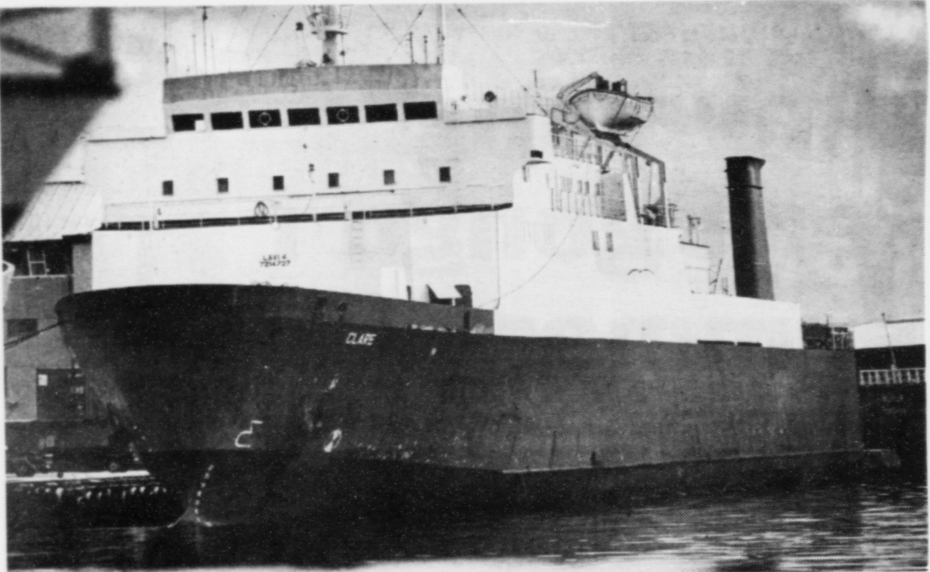
– Hinvegin eru heilt nógvir íslenskir solumenn kring um í Týsklandi. Men tað hevur eisini úrslit, sigur Leif Høj.

– Týskland er okkara størsti marknaður til feskkan fisk, men her hava vit einki fast sölufólk. Og tað er nettupp tað uppsøkjandi sölufólk, við mangla í størum, sigur hann.

Öv tilvildarligt
Tann 24 ára gamli strand-ingurin Leif Høj hevur hesar seinastu tveir mánaðirnar arbeiðið hjá íslenska felagnum Isey Fishimport í Bremenhaven.

Hann heldur, at føroyskur fiskur hevur sera góðar møguleikar á týska marknaðinum.

Men hann heldur, at vit

Teir, sum sendu fisk niður til Týsklands á fyrsta túrinum hjá Clare gjördu kvetti. Týskarar skilja ikki, at vit ikki eru meiri úti um okkum á týska marknaðinum og teir spyrja, hvat vit yvirhøvur ætla okkum. „Sigur Leif Høj, sum selur fisk í Týsklandi

ger alt ov lítið fyri at gera okkum galdandi hjá teimum 80 milliónunum av keypssterku týskarunum.

– Vit gera alt ov lítið av beinleiðis marknaðarføring.

– Vit ger alt ov lítið av at hava fólk á staðnum, fólk sum kann ferðast runt og selja fisk.

Leif Høj sigur, at sum er, verður tað mesta sölurbeidið stýrt úr Havnini, og tað er alt miðsavnað í Bremenhaven.

– Tvs, at føroyingar røkka bara fiskakeypum í, og rundanum Bremenhaven, og tað gevur einki úrslit, tí tað er runt um í landinum, at teir veruligi keypararnir eru, sigur hann. Tað er eisini inni í landinum, at tann besti prísurin fæst. Í Bremenhaven er so stórt útbóð, at vit fáa aldri besta prísir fyri flakið her.

Teir undrast og spyrja

Leif Høj sigur, at hann merkir væl, at eisini týskir keyparar undrast á tað, sum

fer fram í føroysku fiskivinnuni í løtuni.

– Teir ganga og spyrja meg, hvat føroyingar ætla.

– Teir hoyra um allan fiskin, sum fer óvirkadur til Skotlands og halda tað vera merkiligt, at vit ikki eru meiri úti um okkum týska marknaðinum.

Leif Høj sigur, at tað er neyðugt, at føroyingar stinga út í kortið og orða ein greiðan politikk, og so skapa teir neyðugu karmarnar, tvs handilsavtalur, útbúgvingar, kostnaðarstöði o.s.fr., eftir tí.

Sjálvur heldur hann, at Fiskasølan skuldi ikki verið eitt sölufelag longur, men at hon skuldi verið gjørd um til eitt figgingarfelag og marknaðarføringsting.

– Fiskasølan skuldi hjálpt øðrum feløgum at selt. Hon skuldi figgja solumar og kravt peningin inn, tí á tí okkum eru teir sera hegnigir.

– Og so skuldi hon hjálpt til við marknaðarføringini.

– Men tey einstøku virkin skuldu selt, har tey vildu í friari kapping, sigur Leif Høj.

Tí sum er, riggaður tann bygnaður ikki, sum fiskasølan er skipað eftir og arbeiðir eftir heldur hann.

– Hon seljir fyri allar. Tað vil siga, at tað slepst ikki undan, at hon kemur í stríð við seg sjálva tá ið hon skal kappbjóða vörur hjá fleiri seljarum út. Hon kemur í kapping við seg sjálva, heldur enn at kappast ímóti útlendingum, sigur strand-ingurin í Isey Fishimport.

Eitt, sum hevur verið fort fram til frama fyri Fiskasøluna, er, at eru tað fleiri, sum selja fisk, fara teir at undirbjóða hvønn annan?

– Ger tað so nógv. Tað verður ein sunn kapping, har ið tann, sum er dugnaligur, fær úrslit.

– Annars kann fiskurin ikki seljast bilarari enn eitt vist, annars gevur tað undirskot og fara á húsagang - og tað vita virkisleisurnar

Eitt gott tiltak

Leif Høj sigur, at tað er eitt gott tiltak at taka Cuxhaven uppí rutuna hjá Clare.

– Clare er í Cuxhaven sunnkvöld. Tað vil siga, at vit vit kunnu hava fiskin á marknaðinum mánamorgun.

– Tað gevur okkum ein fyrirum framum íslendingar, sum ikki eru á týska marknaðinum fyrr enn týsdag. Tað bætir heilt nógv um kappingarfori okkara, bæði á flaki og í rundum fiski.

Hann sigur, at rutan hjá Clare til Cuxhaven er sera kærkominn hjá føroyskari fiskivinnu og hann vónar, at hon ikki heldur uppat aftur.

– Tvørturímóti hevði tað verið ynskiligt at Clare sigldi til Cuxhaven tvær ferðir um vikuna, so at hon eisini var her mitt í viku.

Hann vísir m.a. á, at íslendingar nú hava sett fast flogsamband í lag við fiski, ímillum Ísland og Týskland, umframt at teir hava gott skipasamband.

Vágbingar fáa meiri reint vatn

ÁKI BERTHOLDSEN

Vágbingar fáa nú meiri reint vatn.

Á býráðsfundi í gjárkvöldi viðgjörði býráðið spurningin um at leggja meiri vatn til reinsiverkið, og tað er eisini mest sannlítt, at tað varð samtykt.

Frammanundan eru Tofía og Tippisá, har úti í bygðini bundnar í reinsiverkið, umframt Porkerisvotnini, men nú er ætlanin at víðka tað

vestureftir og at leggja leiðing vestur í Skála og fáa hana uppí eisini.

Býlingurin, sum fær vatn úr Skála hevur privat vatn-felag. Samráðingar skulu nú verða við vatn-felagið um at knýta ánnu uppí.

Ætlanin er ikki at knýta alla Skála uppí reinsiverkið, men bara soleiðis, at avlopsvatnið verður tikið.

Í sambandi skal nýggjur brunur og rør gerast fyri einar 150.000 krónur.

Harumframt er arbeiðið at kosta einar 100.000 í

arbeiðsløn. Men tað verða arbeiðsmenn hjá kommununi, sum gera arbeiðið, og teir eru á figgarlógini hjá kommununi frammanundan.

Til virkini

Tað er fyrst og fremst fiskavirkini, býráðið hugsar um, tá ið reinsiverkið nú verður víðkað vestureftir.

Tað er annars nóg mikið av vatni sum er, men vatnið í Porkerisvotnunum er so ill-litt viðhvørt, at teir vilja helst ikki brúka tað, uttan

tá ið á stendur.

Men nú Skála kemur uppí, verður so nógv vatn, at tað verður bara hendingaferð, at brúk verður fyri vatnið úr votnunum. Seinna er so ætlanin at fara enn longur vestur og fáa tað vestastu, stóru ánnu, Gjógvárá, uppí reinsiverkið eisini.

Seinasta stigið verður so at fáa húsarhaldini uppí eisini. Tá hava allir allir vágbingar reinsað vatn.